

moguf

bilten etno kluba

broj 1
lipanj 2004

Izdavač

Studentski klub etnologa "Domaći"

Ivana Lušića 3

10000 Zagreb

domaci@yahooogroups.com**Uredništvo**

Jelena Šimac

Tibor Komar

Marina Blagaić

Tihana Rubić

Nenad Kovačić

Ivana Vuković

Sandra Grčić

Sana Perić

Naklada

200 komada

UVODNA RIJEČ

Ovo je početak! Želite detalje?
Čitajte dalje!

Ako je bilten kratak izvještaj o nekom važnom događaju, onda je ovaj definitivno našao svoju svrhu. Želimo napraviti nešto trajno i kvalitetno, a da nam svima bude zabavno. Kada smo razmišljali kako osmisлити ovaj bilten, pojavilo se puno ideja, pa pogledajte ovu koju smo realizirali. Ovaj put bit ćemo kratki, samo ćemo vas upoznati s onim u što bi ovaj bilten trebao prerasti i čime ćemo se sve baviti. Naravno, teme su etnološke i sve su ideje dobrodošle. Pišite nam o svemu, o raznorodnim subjektima etnološkog istraživanja, pišite izvješća sa terenskih istraživanja, vlastite kritičke osvrtne na pročitane etnološku literaturu, šalžite nam vaše seminarske radove. Pišite o temama koje vas zanimaju i za koje mislite da bi ih i drugi studenti trebali bolje upoznati, potaknite i svoje kolege ili, još bolje, napišite nešto zajedno!

Javite nam se, pozivamo vas da postanete dio naše etnološke avanture na papiru! Mi želimo da ova avantura postane nešto trajno i nešto za sve nas! A vi?

DOSADAŠNJE AKTIVNOSTI KLUBA

Klub studenata etnologije "Domaći"
djeluje od početka 2001. godine.

lipopad 2001. - zajedničko
terensko istraživanje duhovne kulture
u Hrvatskom Zagorju sa studentima iz
Ljubljane

veljača 2002. - sudjelovanje na
međunarodnom skupu *Roaming
Anthropology Seminar I* u Beogradu

travanj 2002. - zajedničko terensko
istraživanje studenata etnologije i
antropologije iz Beograda i Zagreba pod
nazivom *Akahuacija Čiču u Istri*

travanj 2002. - terensko istraživanje
tradicijske kulture Bunjevaca i Šokaca u
Subotici, u organizaciji Centra za
istraživanje etnomuzike Balkana

svibanj 2002. - organizacija tribine
*Etnološki razgovori; I. s ravnateljem
Etnografskog muzeja u Zagrebu
Damodarom Prilanom, II. s muzajskom
pedagoginjom Željkom Jelavić*

kolovoz 2002. - terensko
istraživanje kulture Bunjevaca i
Šokaca u Somboru i okolici u
organizaciji Centra za istraživanje
etnomuzike Balkana

studeni 2002. - *Respecting
diversity* - evaluacija istraživanja
kulture Bunjevaca i Šokaca

studeni 2002. - sudjelovanje na
međunarodnom seminaru *Roaming
Anthropology Seminar II* u Otrichu

2002-2003. - rad na znanstveno-
istraživačkom projektu *Mirfa* -
posmrtno znanje

travanj 2003. - predstavljanje na
Sajma udruge

svibanj 2003. - edukativna
radionica pod stručnim vodstvom;
sastavljanje prijedloga projekata

svibanj 2003. - projekcija filma
Virdžine (Karanović) u katedrali
Filozofskog fakulteta; stručna
diskusija pod vodstvom dr. sc. Jelke
Vince-Pallue; etno-konzert

studeni 2003. - istraživanje kulture
Roma u okolici Obrenovca u organizaciji
Centra za istraživanje muzike Balkana

prosinac 2003. - projekcija filma
Bederske priče (dr.sc. Tomislav Pletenac),
stručna diskusija

svibanj 2004. - terensko istraživanje u
Lonjskom polju u suradnji s
Konzervatorskim zavodom u Zagrebu

Od 11. do 13.
travnja 2003.
**KLUB STUDENATA
ETNOLOGIJE**
sudjelovao je
na **SAJMU
UDRUGA
MLADIH** u
organizaciji
CARE
International,
u prostoru
Studentskog
centra u
Zagrebu.

Naš Klub bio je jedna od dvadesetak izabanih udruga mladih iz cijele Hrvatske, koje su dobile priliku predstaviti se putem izlaganja na Sajmu. Udruga su se izabrala prema dotadašnjem radu, ciljevima te motivaciji za sudjelovanje. Naš Klub dobio je tada vlastiti štand! Naših trodnevnih šest kvadrata! Na štandu su boravili studenti i studentice etnologije, koji su predstavljali Klub te uspostavljali kontakte sa drugim udrugama-sudionicama Sajma. Tom smo prilikom izložili plakate dotadašnjih i tada aktualnih izložbi u Etnografskom muzeju, različitu stručnu etnološku i antropološku literaturu, depijane Muzeja i Instituta za etnologiju i folkloristiku, letke sa opisom posla etnologa, letke koji predstavljaju Klub i sl. Željeli smo na taj način svim posjetiteljima približiti našu struku i promovirati etnologiju kao znanost. Sa našeg štanda mogla se neprestano čuti etno-glazba – pravi magnet za posjetitelje! Za Sajam smo pripremili i poseban upitnik za posjetitelje, koji se popunjavao na štandu Kluba, a donio nam je zanimljive odgovore na pitanje: što je etnologija, čime se etnologija bavi i sl.

Pa, evo nekih odgovora:

Što je predmet istraživanja etnologije?

- Korijeni našli...
- Narod.
- Poreklo naroda.

Koje su vam prve asocijacije na spomen etnologije?

- Ladija Šajuk

Što etnolozi istražuju i rade?

- Početke neke kulture, kulture usitvari.
- Svakda, narod.
- Bave se istraživanjima starina i iskopavanjem.
- Ne znam.
- Ne znam, pretpostavljam s raznim etničkim skupinama.

Jeste li čuli za kojeg poznatog etnologa?

- Zaboravih.

Što Etnografski muzej u Zagrebu izdaje i prikuplja?

- Stvari određenih krojeva, folklorne priče.
- Ne gledam se.
- Neke starine iz domaće kulture.
- Izvorne radove pojedinih skupina.

Što za vas znači pojam običaja?

- Super stvar.
- Nešto što se uče iz prošlosti po narodnoj predaji.
- Redovito održavanje neke manifestacije ili skupa.

Da li biste mogli povezati pojam etnologija uz pojam običaja? Ako da, molimo objasnite.

- Da, znači kao da se etnologija bavi raznim običajima. Ujeren sam da je to bitno za čovječanstvo!!!
- Ne.

Povodom izdavanje prvog biltena etnološkog kluba Domaći, a obzirom na karakter prvog broja, pomislili smo da vas zasigurno interesira i to u kakvom je stanju naša etnološka knjižnica, kao i pitanja vezana u ispitnu literaturu i pitevi kojima se do nje dolazi. O toj smo temi porazgovarali s **LJUBICOM**

KATUNAR, dipl. etnologinjom i arheologinjom, koja je gotovo četvrtinu stoljeća glavna i odgovorna osoba za sve "knjiško" blago našeg malog odsjeka. Tom mi je zgodom gospođa Ljubica dala dva dragocjena i ujedno jedina primjerka časopisa *Sveučilište*, kojeg su u jeku Domovinskog rata izdavale prethodne generacije studenata etnologije, među njima i neki od naših profesora.

Koliko godina već radite kao bibliotekar?

-Ovdje sam se zaposlila 1980., vi se vjerojatno tada još niste ni rodili? I do tada ova naša knjižnica nije imala bibliotekara uopće jer su do tada knjižnicu vodili asistenti. Dok sam ja studirala knjižnica je bila tri puta tjedno otvorena, a svu literaturu za ispite posjedovali su profesori.

S kojim ste se problemima suočili u trenutku kada vam je dodijeljeno vođenje knjižnice?

-Problem je bio ustvari tehničke naravi jer je bilo jako malo polica u prostoriji gdje je nekoć bila smještena. Knjižnica se nalazila na mjestu gdje je danas i odsek sam. I onda kad je bila poplava u Zagrebu 1964. knjižnica se morala evakuirati, knjige su se dosijela na današnje mjesto knjižnice i to je trebalo biti privremeno rješenje. To privremeno ostalo je do dan danas.

Koliko često se za knjižnicu nabavljaju nove knjige i koliko se o tome uopće vodi računa?

-Knjižnica svakog odsjeka dobiva namjenaki određenu svotu novca koja troši isključivo za kupnju knjiga.

Tko određuje kojim će se novim knjigama knjižnica puniti?

-Ili ja sama idem po knjižarama i po katalogima da vidim što nam treba, ili dobijem obavijest da je nešto izašlo, ili sami profesori meni kažu što je novo izašlo i što im je potrebno.

Otpriilike koliko je to novih knjiga godišnje?

-Pa, to vam ustvari ovisi. Etnološke literature ima malo ili je se malo tiska, pa i broj novih knjiga varira. Moglo je biti kroz godinu 30 knjiga ili više, ovisi. Dok se časopisi posebno naručuju.

Pratjavaju li profesori zastupljenost knjiga u knjižnici koje ovi navode pod obavezne u svojim popisima literature za ispit?

-Problem naše knjižnice, kao i najvjerojatnije svake, je količinski. Uvijek se kupuje po jedan primjerak neke knjige; naravno, ako vi vidite da će to biti nešto kao udžbenik, potreban za ispite i literaturu studentima, onda se nastoji kupiti po 2, 3 primjerka. Više mi ne možete jer ih fizički nemate kud staviti. Ja sama ipak na neki način odredim što se može posuđivati na duže ili na kraće, ili što uopće ne ide van. Jer, čujte, svi ipak moraju doći do te literature. Dobro, ima literature koja je jednostavno odavno nestala, nema je, pa mi više jednostavno nemamo ni jedan primjerak neke određene publikacije, tada nastojim studente uvijek uputiti na neku drugu knjižnicu, prvenstveno na one naše srodne; to je Etnografski muzej, Institut za etnologiju i folkloristiku, Nacionalna sveučilišna biblioteka, Otvoreno sveučilište, Gradske knjižnice... ili neke knjižnice na našem fakultetu koje imaju predmete koji su nama srodni, npr. najviše srodne literature s nama ima sociologija. Tako da se, eto, na taj način pokušavamo pomagati.

Kako biste od okarakterizirali suradnju između Odsjeka i etnološke knjižnice?

-Možda neki profesori sami, prije no što daju studentima popis literature, dođu tu i sami pronađu literaturu, odnosno, pobrinite se da vide gdje čega ima što bi mogli dati studentima za ispit ili nastavu. Događi se, recimo, da i ja ponekad nešto što može studentima pomoći mada nije na popisu literature.

Na koji način studenti mogu doći do literature koja nije na posudbu?

-To je literatura koja je unikatna, primjerak neke knjige koji se više nigdje ne može nabaviti i kupiti, a koji je stručno vrijedan i kojeg bi trebalo na neki način zaštititi. Stoga ga svaki student može koristiti ili ovdje u knjižnici, ili u čitaonici, ali kao što vidite, ovdje se opet nameće pitanje tehničke opremljenosti knjižnice, odnosno pitanje prostora, koje je prisutno u ovim knjižnicama našeg fakulteta. I zato, ne znam jeste li čuli, spremno se gradi ti novo zgrada i to je hvala vrijedan potrah, vjerujem da svi mi bibliotekari, a mislim i nastavnici, jedna čekamo da sve knjižnice budu na jednom mjestu.

Jako puno literature u knjižnici je na ćirilici, zanima me koliko su studenti spremni čitati knjige pisane ćirilicom?

-Studenti najčešće sami pitaju je li knjiga pisana ćirilicom, ako je, često je ne žele uzeti. Neki kažu: dajte, pokazat će, toliko imam čitati, netko kaže da ima svog kolega/kolegicu koja će mu pročitati, ali sve manje se žele posuditi knjige na ćirilici. Ali to i je objektivno, jer ćirilica se više ne uči u školi, prema tome, ne zna se.

Vi ste i sami nekadašnja studentica etnologije. Koje biste profesore/profesorice izdvojili kao one koji su ostavili utjecaja na vama ili one koji su vam bili osobito dragi?

-Ja sam bila studentica profesora Gavazija, Bratanića i Belaja i bila sam jako zadovoljna i sretna na studiju. Naravno da mi se, kao i svakom studentu, nešto više sviđalo, ili mi je nešto više ležalo. Na mene je najveći utjecaj nekako ostavio profesor Bratanić, a što se tiče kolegija, zajedno mi je bila Kultura izvanevropskih naraja. *Profesor Gavazzi je među studentima bio poznat kao Starac Milevan,*

kakva je to karizma koju je među studentima imao?

-Profesor Gavazzi je bio baš pravi znanstvenik i pravi gospodin, od glave do pete pravi avensilišini profesor. Moram reći da je on kao profesor bio naravno super, ali je bio dosta rezerviran prema studentima. Kod njega se osjećao taj jedan odmak student-profesor, mi smo bili njegovi studenti, on naš profesor i odnos se odvijao na relaciji predavanja - ispit. Profesora Bratanića neki su se bojali, možda iz krivih razloga, jer bio je naravno drugačiji. On je uspostavljao kontakt sa studentima i na predavanjima i na seminarima.

A zašto kažete da su ga se bojali?

-Možda zato što je on previše zahtijevao od studenata da misle. On je bio teoretičar i smatrao je da se nešto ne bi trebalo učiti samo fotografirao, iz vas je izvlačio razmišljanje o nekim znanstvenim pojmovima, pogledima i metodama. Nisu bili svi spremni onda na to i uvijek kada bi došli k njemu na konzultacije to bi bio kao jedan mali ispit. Zato su svi takve situacije izbjegavali. On je bio čovjek veoma širokog obrazovanja, znanja, zanimljivih predavanja, čisto puta provokativan kad bi nas nastojao izazvati na neka diskusija, i s njim ste mogli pričati apsolutno o svemu.

LUBENICE, Cres, 24.- 26. 10. 2003.

Cilj našeg posjeta Cresu bilo je upoznavanje sa radom Centra za održivi razvoj Ekopark Pernat. Inače to je neprofitna, nezaladna i nestranaška organizacija čije je središte u Lubenicama, a svoje djelovanje ograničava na poluotok Pernat, odnosno na sjeverozapadni dio Cresa kojeg sa jugoistočne strane omeđuje Vransko jezero (inače izvor pitke vode na otoku). U područje Pernata spadaju mjesta Grabrovnica, Pernat, Zbičina, Valen, Lubenice, M. Podol, V. Podol, Bertulčići i Veržić. Organizacija provodi niz projekata s ciljem promicanja očuvanja autentičnog pošlog graditeljstva, valorizacije prirodnog i kulturno-povijesnog naslijeđa, revitalizacije lokalne ekonomije, primjene obnovljivih izvora energije, zaštite okoliša, te razvoja i osmišljavanja projekata vezane uz održivi otočni turizam. U sve projekte uključuje se i otočno pučanstvo kako bi se stvorila sprema njegovog dugogodišnjeg iskustva i novih holističkih ideja. Gospodin Mario Šlesar, inače osnivač i spomenutog Centra, zajedno sa svojom

suprugom Irenom i petogodišnjim sinom Filipom, pružio sam je izuzetno ugodan boravak na našem "berenskom izletu". Bili smo smješteni u kućici koja je sa kuhinjom i dvije spavaće sobe za nas predstavljala pravi luksuz.

U mjestu nema dućana, nema asfalta, postoji jedna konoba koja radi samo po ljeti, a niti jedan objekt ne odskoče od skladne slike. Inače Lubenice su smještene na samom rubu strmog klifa s kojeg puca prekrasan pogled na otvoreno more i malu tlučanu plažu koja podsjeća na onu željenu egzotiku sa razglednica.

Osim što nas je uputio u rad Centra, Mario je istaknuo i jedan od bitnih njegovih problema, a to je dugogodišnje i multikrano stjecanje povjerenja od strane lokalnog stanovništva. Bez tog bitnog faktora organizacija vjerojatno uspijeće ne bi mogla funkcionirati. U Lubenicama, naime, živi svega desetak stanovnika starije životne dobi. Seta gotovo prijeti izumiranje, no Centar radom na različitim projektima nastoji promijeniti takvu sudbinu. Ovdje ću spomenuti samo neke od projekata, bilo one koji su već završeni ili one koji bi se trebali otvoriti u skoroj budućnosti. Detaljnije informacije o Centru mogu se pronaći na internet stranici www.ethnographymat.org

1) Nužno je izgradnja info-centra za turiste u kojem bi se istodobno moglo i naučiti nešto o kulturno-povijesnom, te prirodnom naslijeđu toga kraja, i educirati se o korektnom ponašanju u takvom jednom bogatom prirodnom okruženju (turiste, tako prijedloz potrebna kao izvor zarade, potrebno je i na neki način kontrolirati).

2) Na širem lubeničkom prostoru osmišljena je i oblikovana pjelačka staza "Hilbernicla" koja s 25 interesnih točaka (postaja) obuhvaća: javne objekte, sakralne građevine,

arhitektonske i etnografske elemente graditeljske baštine, vizure, te elemente u prostoru (šuma, grmača, mjerpar, lokva i sl.) Interpretacijska ploča staze, jednostavne i lako čitljive omake i ilustrirani katalog-vodič omogućit će lakše "ćitanje" ovog prostora i dobivanje detaljnijih informacija o njemu.

Predlaže se povezivanje ove magistralne staze s europskom pjelačkom stazom E6 koja povezuje Balučko more s Kasovom. Na taj način bi se obnovio povijesni Jantarski put koji je povezivao sjevernu Europu s Cesonu.

3) Uoči 1. svibnja 2003. god. završena je obnova zgrade bivše osnovne škole u Lubenicama i postavljena izložba o tipologiji krušnih peći na Pernatu.

4) Crečki saboridi (grmača) zakonom su zaštićeni kao dio ambijentalne cjeline. Njihov, ponekad stotina metarski, neprekinuti lanac podignut je kako bi se očuvale vlastito stanje zemljišta ili zatvorile manje obradive površine i pašnjaci. Saborid je jedan od identiteta crečkih predaka koji ponekad dolazi u grube devastacije nepromišljenim potezima. Sve je manje majstora koji znaju vještine njihovog gradnje pa bi se kontinuirano održavanje i zaštite provodilo putem stalnih višednevnih edukativnih radionica.

Transformacija živog zanja i vještine bila bi podloga svojevrsnom trajnom "suzeniru u prostoru" stvaranog u sprezi cresnog težaka, organiziranih skupina đaka (učenika), odnosno turista željnih novih spoznaja. Početak rada na etnografskoj zbirci područja polotoka Pernat Centar za održivi razvoj započinje tijekom ljeta 2003.g. kada se krenulo sa sakupljanjem etnografskih predmeta i ispitivanjem stanovništva. Upravo bi na tom projektu trebalo doći do daljnje suradnje Centra i katedre za etnologiju pa tako i Kluba studenata Domać.

CIGANSKI SUD

Srbija 27.10-2.11.2003.

Sve misli koje su se stvarale u meni prije odlaska na teren, pokazale su se potpuno drugačije, nespornne na svijet, potpuno drugačiji, s ljudima koji sebe ponosno nazivaju Ciganima ili Romima. U tih tjedan dana posjetili smo 10-ak romskih sela južno od Beograda - želeći porazgovarati sa što više pripadnika različitih skupina Roma. Naime, u Srbiji postoje Romi/Gurbeti - koji pričaju gurbetski/romski jezik; Rumuni/Rumanji/Vlaški Romi - koji

pričaju ponešto izmijenjen rumunjski jezik i tvrde da su porijeklom iz Ramunjske. Tamari/Srpski Romi - TAMAR na romskom znači onaj koji ne zna jezik, pričaju srpski; Romi s Kosova - došli većinom u Srbiju kao izbjeglice te Koprani, Čergari - koji se nazivaju prema zanimanju skupine.

Sve skupine u komunikaciji s drugim skupinama i sa Srbima koriste srpski jezik. Osim jezika, svaka skupina ima svoja posebna pravila kojima je prošet život, pravila koja su nepisana, ali jasno određena (kao i sankcije za kršenje ili nepridržavanje nekih) i kojih se čvrsto pridržavaju, a upravo ta različitost određava «biti drukčiji, biti svoji» - imati svoj identitet.

Tih dana sva vrata su nam bila otvorena, možda najviše što smo bili vođeni gospodinom Jovanovićem - Maljom, predsjednikom društva *Kom* u Ohrenovcu. Svakako, bili Gerbeti ili Rumuni, vrlo su spremni na razgovor, pjevanje i sviranje. Svakom sviraču, još uvijek aktivnom ili ne, nije trebalo duže od trena da izvedu svoja violina ili harmonika, prvo završa himnu Roma - *Delem*, *delem*, a poslije su pjesme dolazile same od sebe.

Svirka se zala peševiti u pravi *fešta* - orkestar od 10-ak svirača iz okoline, stare Romkinje plešu kolo, a djeca ih jako dobro prate.

Kad je riječ bila o magiji, poslije «Ne znam, to su radile tamo neke žene u selu, ne, ja ne» slijedio bi detaljan opis magijskog postupka, bilo bičje, bilo crne magije, za osvajanje ljubavnog partnera, skidanje ili zaštita od uroka, rješavanje bolesti ili opsjednuta i sl. Zanimljivo je da svi knjižavi s kojima sam razgovarala vjeruju da ima u svim ljudima nešto loše što djeluje na nekog drugog, te da za prenošenje sroka ne treba osoba to željeti, već se to dogodi sama od sebe.

samo od sebe. Svaki običaj (godišnji ili životni) je pun magijskih radnji, vjerovanja i pravila, kojih se, u velikoj većini, još i danas pridržavaju.

Te dane smo osjetili jedan dragi princip zbiljavanja, drugo promišljanje života, potpuno oslobođenog od materijalnog posjedovanja.

Jako siromasni, duhom vedri, prišli su nam dan ispunjen snažnim dojmovima - ljudi koje kaže bojaže živana u tirkizno, iznutra u roze, koji vole nositi šarenu i zlato, umjetno cvijeće, koji vole svirati i SMIJATI SE.

ETNO-VEČERI S DOMAĆIMA

16. svibnja 2003. godine održana je u kantini Etno-večer, uz projekciju filma *VIRĐŽINA*, u organizaciji našeg Kluba. Film je snimljen 1999. godine, u režiji Srđana Karamovića. U Hrvatskoj je prvi puta prikazan na Motovunskom festivalu 2000. godine. To je priča o dječjoj rođenoj krajini 19. st. u zaleđu jadranske obale, koja odgojem postaje muškarcom, kao nametnutom društvenom i životnom ulogom. Obitelji bez muškog potomstva smatrale su se ukljetima i osuđenim na propast. Kako bi sprječile prokletstvo jedno se ženako dijete proglašavalo Virđžinom, stvarajući tako privid da u kući postoji muško dijete.

Virđžina Stanica-Daga Marinčević, iz okoline Bjelog Polja, rođena 1941. godine, kao četvrta kći u porodici, vrlo brzo je preuzela ulogu sina. U početku, saigrali i poznanici pokušavali su je uvjeriti da "ne valja" što se oblači i ponaša kao muškarac, ali Daga se nije obazirala na njihove priговore. Njezino uporno insistiranje na muškoj ulazi i zrelosti je dobilo simpatičnu javnu podršku: tokom dugog niza godina, za Dan žena, 8. mart, sve žene koje su razile a njenaj tvornici dobivale su na poklon saknje, a jedino Daga materijal za klučec

Stručni osvrt na film dala je dr. sc. Jelka Vince Pallua, profesorica u našem Odsjeku za etnologiju, koja je i doktorirala na temu Virdžina. Etno-večer nastavljen je koncertom grupe koja izvodi nacionalnu makedonsku muziku, u kojoj i studenti etnologije sviraju i pjevaju tradicionalne makedonske pjesme. Na kraju je i profesorica Vince Pallua otpjevala dvije pjesme i svirala gitaru! Što još reći? Fritule, palačinke, vino,...Atmosfera super!

18. prosinca 2003. godine u kantini je održana druga po redu projekcija filma, u organizaciji našeg Kluba. Riječ je o festivalski nagrađenom dokumentarnom filmu **BEDERSKE PRIČE**, dr. sc. Tomislava Pletenac. Film je u Beogradu prošle godine dobio jedna od tri jednakovrijednih nagrada za doprinos etnološkom filmu. Nakon filma profesor Pletenac odgovorio je studentima na postavljena pitanja i poveo diskusiju o filmu. Za tu priliku Klub je pripremio i tombolu za sve posjetitelje, na kojoj su se mogli dobiti stručna etnološka izdanja, litararno sreće ili makedonsko vino.

Glavna nagrada bila je vrijedna knjiga našeg profesora Vitomira Belaja *Hof kroz godinu* koja je za tu priliku izdavač Golden marketing donirao Klubu. Isto tako za Biblioteku Kluba donirana je i knjiga *Lines Price Mulo* carepska etnologija. Slijedio je etno koncert i etno-slutacna.

U suradnji sa zavodom
za Zaštitu spomenika
nekoliko studenata
etnološkog kluba
"Domaći", obavilo je
istraživanje u Lonjskom
polju, točnije u selima
Bobovac, Čigoć, Lonja,
Mužilovčica, Drenov
bok, Strmen, Suvoj,
Kratečko i Krapje.

Ušvađen u "trijeđnoj mreži" koju šine Sava, Kupa, Lonja, Surja i Odra, park prirode Lonjsko polje područje je čestih poplava, pa prema tome i plodno tlo za razvoj različitih biljnih i životinjskih vrsta, napose bijelih roda, koje su za svoj dom privukle sela Čigoć i Krapje, a ova su potom ovjenzana titulom ornitoloških parkova. No, Lonjsko polje privlači i svojom bogatom narodno-kulturnom baštinom, npr. autohtonom stambenom arhitekturom i specifičnim načinom njenog ukrašavanja odlikovanjem u geometrijskim oblicima. Kolega Goran Ovanin omogućio nam je i da zavirimo u jednu od posavskih kovačnica i upotamo ova oruđa i tajne velikih majstora kuh...ovaj, kovačnice. U selo Bobovac privukao nas je običaj podizanja desetak metara visokog, nekad drvenog, danas željeznog, križa Spasovnjaka, 40 dana nakon Uskrsa kad se slavi Uzašće Gospodino. Oko spomenutog naspela, bogato ukrašenog cvijećem i ražno vezanim rupcima (pečima), od kojih je najljepše vezani uzimao počasno najviše mjesto, odvijale su se trodnevne seoske zabave, na kojima su se okupljali i stari i mladi kojima su takve prilike napokon dopuštale da se malo pogledavaju i da se pjesmama razgovaju.

baština etno kluba

Tako mi dolino do sale etnološke baštine...

Posebno interesantni bili su nam mlazovi na vodi (vodenice) o kojima smo više doznali u selu Drenov bok. Mlazovi postavljeni na dvjema ladama na rijeci nisu imali nikakvog kontakta sa kopnom, te se drvenih konstrukcija mogle doći jedino uz pomoć treće lade. S obzirom na njihovu posebnost, ali i na činjenicu da takve vrste mlazova ne postoje još od kraja Drugog svjetskog rata, Zavod za zaštitu spomenika odlučio se na rekonstrukciju jednog takvog primjerka.

Osim spomenutih tema istraživao se i tradicijsko odjevanje i sačuvana nošnja posavskog kraja, pokušni brak (čiji tragovi na tom području nisu zahtjevali), tradicijsko graditeljstvo, te koloristički i ornamentalni ukrasi na pročeljima drvenih kuća. Dobro smo jeli u Srebru (bar oni koji nisu vegetarijanci), u kobilu Vis u Sisku, a dobro se pilo i plesalo u Falcovu. Projekt je bio financiran sredstvima ostvarenim na prilagodbenjem natječaja za studentske projekte Filozofskog fakulteta.

Prvotna ideja Roaming Anthropology seminarsa uz bavljenje etnologijom - antropologijom zacijelo je bila i preklapanje granica koje su nam nametnuli veliki, a koje mi ne želimo slijediti. Zato neću pisati o sadržaju seminarsa održanog na beogradskej Avali prošli tjedan (a to je već trči u nizu, nakon beogradskeg i ohridskog), već o onome čime me je on ispunio.

Prvo, tu je bio. Pa Beograd. Pa smo onda potpuno okupirali hotel na Avali i tako na nekoliko dana odneli utočište beogradskeg pešivtaka i njihovim prijateljima. Puno smo seminarili i malo igrali nogomet i badminton i puno smo puštali zrnja, sve dok ga jedno stablo nije pojelo.

Onda smo šli do Spomenika nemanom junaku i tamo izvali Peruna starim makedonskim pjesmaru. Smrzavali smo se i malo spavali, puno pjevali i nešto manje pili (khn!), a oni su odmah zavali na dalek Kresu koji smo im donijeli. Proučivali smo si novce i pogode i krevete i davali zagrljaje i osmijehe i nisi nikad mao gdje ti je koji CD i gdje spavaš i u čijoj ćeš se kupatili otuširati.

Stalno smo mogli čuti Radu kako pita: A gdje su Hrvati/Slovenci/Škafaranci?, jer bilo je najlakše tom jednom rijeđu opirati svaku grupu. A upravo sa nacionalnosti bile smo najmanje važne - bile su važne samo toliko da ih možemo prekriti, zagrliti se i zapjevati: Susajvaj susajvaj, susajvaj susajvaj, svatit ćemo se opet mi...

